

Література

1. «2000». — 22. X. 2004. — С. Є 4.
2. «2000». — 22.X.2004. — С. Є 3.
3. «2000». — 2004. — № 44. — С. Є 2.
4. «2000». — 22.X. 2004. — С. Є 3.

Д.Г. Лук'яненко,

д-р екон наук, професор КНЕУ

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ОЧІКУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ

У контексті глобалізації економічного розвитку у третьому тисячолітті значно посилюється конкурентний потенціал Європейського Союзу. Геополітично євроінтеграція є пріоритетною вже не тільки для країн Центральної та Східної Європи, але й інших країн, що матимуть спільний кордон з розширеним ЄС у відповідності до нової концепції «Ширша Європа — Сусідство: новий вимір відносин з нашими східними та південними сусідами» (2003 р.). Відомо, що «сусіди» Євросоюзу не розглядаються у десятилітній перспективі як кандидати на асоційоване і повне членство в ЄС і розподіляються на три групи: а) Росія; б) Україна, Молдова, Білорусь; в) Алжир, Єгипет, Ізраїль, Йорданія, Ліван, Марокко, Палестина, Сирія, Туніс. Тобто більш ніж десятилітні політичні євроінтеграційні очікування України на сьогодні завершилися статусом сусіда ЄС, що певним чином дискредитувало офіційну євроінтеграційну доктрину нашої країни. Політичний і дослідницький інтерес змістився в інтеграційне поле СНД з його новим угрупованням — Європейським Економічним Простором (Росія, Україна, Білорусь, Казахстан). Стосовно ЄС українські вчені та аналітичні центри масовано перейшли до оцінок негативних і позитивних наслідків розширення Європейського Союзу.

Разом з тим у геоекономічному контексті саме зараз формуються унікальні умови осмислення нової якості європейської інтеграції, переходу від політики євроінтеграційних очікувань України до політики активних євроінтеграційних дій. Фактори і детермінанти такого переходу схематично зображено на рис.1.

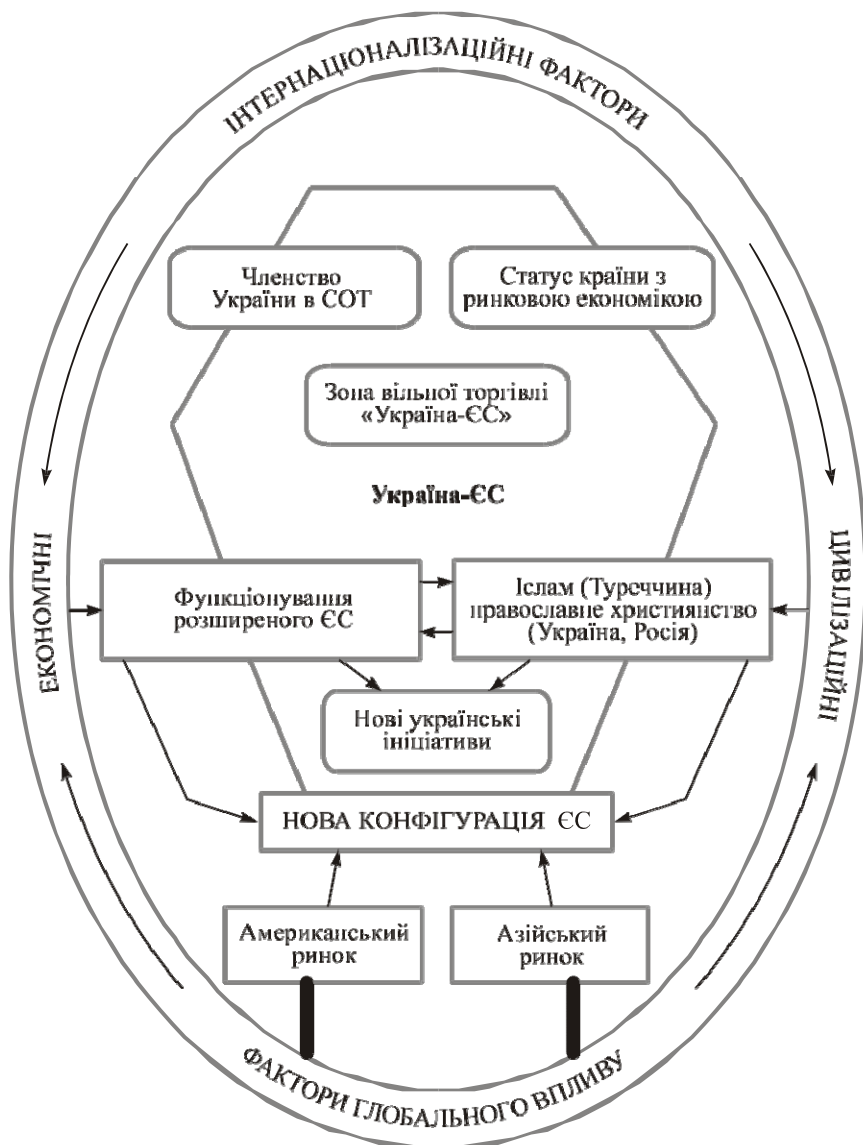

Рис. 1. Детермінанти євроінтеграційних очікувань і дій України (міжнародна складова) — 2004 р.

На наш погляд, після вступу України до Світової організації торгівлі, отримання нею статусу країни з ринковою економікою,

підписання Угоди про Спільну торгівлю з ЄС традиційні (інтернаціоналізаційні) фактори інтеграції, багато в чому себе вичерпають. Все більш значущими стають фактори глобального впливу.

Принципово важливими для євроінтеграційної перспективи України є два взаємопов'язані процеси. По-перше, з економічної точки зору нова українська інтеграційна політика має враховувати особливості функціонування розширеного Європейського Союзу, зважаючи не тільки на масштаб розширення (безпрецедентна кількість країн), так і на його якість, адже треба адаптувати до євросередовища країни ринково не самодостатні, з іншою соціально-економічною ментальністю. По-друге, з точки зору цивілізаційної, ключове значення матиме вирішення проблеми вступу до Євросоюзу Туреччини. У позитивному випадку Україна і Росія можуть отримати може найвідчутніший євроінтеграційний сигнал зі зміною пріоритетів досить усталеної системи європейських поглядів.

Нові українські євроінтеграційні ініціативи мають базуватись не на спогляданні за цими процесами, а на прогностичних оцінках варіативних наслідків їх розвитку. Загалом видається досить ймовірною нова конфігурація Європейського Союзу як відповідь і на євроінтеграційні претензії країн-сусідів, і на зростаючий конкурентний тиск Американського та Азійсько-Тихоокеанського ринків. У новому євроінтеграційному форматі насамкінець гармонізуються і українсько-російські інтереси, зрозуміло, що за умов загальноцивілізаційного спрямування євразійських амбіцій Росії.

В. І. Чужиков,

д-р екон. наук, професор КНЕУ

ТЕОРІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ (СУЧАСНИЙ АСПЕКТ)

В основі будь-якого інтеграційного союзу завжди лежала теорія зниження трансакційних витрат, яка доволі чітко визначала ті переваги, які надаватимуться країнами, що об'єднуються. Відміна митних кордонів, формування вільного ринку торгівлі товарами та послугами стали можливими лише за умов дотримання тих паритетних основ, які вважалися фундаментом у створенні нового гомогенного економічного простору, що виникав внаслідок формування нового економічного союзу. Досить показовим прикладом гомогенної